

ספרי' — אוצר החסידים — ליובאוויטש

היכל תשיעי
קובץ שלשלת האור
שער שלישי

לקוטי שיחות

בתרגום חפשי ללשון הקודש

על פרשיות השבוע, חגים ומועדים

•

מכבוד קדושת

אדמו"ר מנתם מענדל

זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע

שניאורסאהן

מליובאוויטש

•

אלול

(חלק יט שיחה ב)

יוצא לאור על ידי מערכת

„אוצר החסידים“

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות שמונים ושלוש לבריאה

שנת הקהל

מחזור הראשון של לימוד הלקוטי שיחות
שבוע פרשת שופטים, כו מנחם-אב — ד אלול, ה'תשפ"ג (א)

LIKKUTEI SICHOT
TARGUM L'LOSHON HAKODESH

Copyright © 2023
by

KEHOT PUBLICATION SOCIETY
770 Eastern Parkway / Brooklyn, New York 11213
(718) 774-4000 / FAX (718) 774-2718
editor@kehot.com / www.kehot.org

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording, or otherwise, without prior permission from the copyright holder.

The Kehot logo is a registered trademark of Merkos L'Inyonei Chinuch.

For dedications of the weekly Sichos, please contact us at: dedications@kehot.com

אלול ב

162

(א) ביאור כ"ק אדמו"ר הצמח-צדק⁶, שתיבת „אלול“ מורכבת מב' התיבות „לא“ ו„לו“. „לא“ (באל"ף) מורה על הכתר, שלמעלה מסדר ההשתלשלות, ו„לו“ (בוא"ו) מורה על ז"א, ענין ההשתלשלות.

[כמבואר⁷ בענין „בכל צרתם לו צר“⁸ – שהכתיב הוא „לא (צר)“ והקרי הוא „לו (צר)“ – שמצד הכתר שלמעלה מהשתלשלות, ששם ענינם ומצבם של התחתונים אינו תופס מקום, הנה, בכל צרתם לא צר“; ואילו „בכל צרתם לו צר“ הוא מצד ז"א, סדר ההשתלשלות, שבו יש תפיסת מקום למצבם וענינם של התחתונים].

והשייכות דב' ענינים אלו – „לא“ (באל"ף) ו„לו“ (בוא"ו) – לחודש אלול היא, שבחודש אלול מאירות י"ג מדות הרחמים שלמעלה מהשתלשלות – „לא“ (באל"ף), אבל הארה זו היא באופן שנמשכת בהשתלשלות (בבחי פנימיות) – „לו“ (בוא"ו).

א. כידוע, חודש אלול מחבר את השנה שעברה עם השנה הבאה. ולכן העבודה דאלול עבודה כפולה היא: (א) חשבון צדק על המעשים של השנה שעברה, עשיית תשובה על המעשים הלא טובים ועי"ז תיקון והשלמת כל עניני השנה. (ב) הכנה לשנה הבאה ע"י קבלת החלטות טובות וכו', ועי"ז מבטיחים (כתיבה וחתימה טובה ל)שנה טובה ומתוקה.

וכיון ששמות החדשים (ניסן, אייר וכו') הם כינויים המשמשים לחדשים אלו בתורה⁹ (עד שכמה מהם – ובכללם השם אלול² – מובאים גם בתורה שבכתב³), מובן, שהם מבטאים את תוכנו הפנימי של החודש⁴; ועד"ז י"ל בענינו⁵, שבשם „אלול“ מרומזים ב' העבודות הנזכרות דחודש זה.

ולכן מצינו בין ה„רמזים“ בתיבת אלול, שתיבה זו נחלקת לב' חלקים (כדלקמן סעיף ב'), דיש לומר, שב' חלקים אלו הם בהתאם לב' העבודות הנ"ל.

ב. מן הרמזים הנ"ל באלול:

(1) אף שעלו עמהם מבבל (ירושלמי ר"ה פ"א ה"ב) – ראה לקו"ש ח"ט ע' 296 ואילך ובהערות שם.

(2) נחמ' ו, טו.

(3) ראה ירושלמי שם.

(4) כמו שם כל דבר שמורה על חיותו ותוכנו – שער היחוד והאמונה פ"א. או"ת להה"מ ד, סע"ב ואילך. ועוד.

(5) להעיר ג"כ מהר"ת שנאמרו בשם אלול – הובאו ונתבארו בלקו"ש שם ע' 297 ואילך. ועוד.

163 (ב) פירוש אדמו"ר⁶, שהשם „אלול“ מורכב מתיבת „או“ וב' אותיות למ"ד:

„או“ מורה על ספירת המלכות (כדאיתא בזהר¹⁰), וב' האותיות א' ו'

(6) אוה"ת ראה ע' תשצז.

(7) אוה"ת לתהלים (יהל אור) ע' שסא. הובא בקיצור באוה"ת ראה שם.

(8) לשון הכתוב – ישעי' סג, ט.

(9) לקוטי לוי"צ אגרות ע' תו ואילך. ס"ע

תי ואילך.

(10) ח"ג כג, ב. וראה לקולוי"צ שם (ע' תז)

הצמח־צדק), או „דעת“ (שהוא „מפתחא דכליל שית“¹³) [אלא] גם בנוגע לתיבות „לא“ ו„לו“ שנתפרשו בניאור הצמח־צדק:

הטעם שב' הבחינות העיקריות דמלכות הן „כתר דמלכות“ ו„דעת דמלכות“ – מבאר אאמו"ר¹⁴, ש„ראשית כל צריך להיות העונג והרצון למלך, זהו כתר מלכות, שכתר הוא העונג והרצון“; אבל כיון ש„אין מלך בלא עם“¹⁵, צריך המלך לצמצם עצמו ולהמשיך עצמו אל העם, וזהו דעת דמלכות.

והחילוק בין ב' הבחינות הנ"ל: מצד „העונג והרצון למלך“¹⁴ – מובדל המלך עדיין מהעם, היינו שבענין זה מורגשת עדיין הרוממות וההתנשאות שלו, ולכן אין העם תופס מקום;

משא"כ בדרגת דעת דמלכות, שזהו כפי שהמלך נמשך ויורד אל העם ומנהיג אותם (ע"י חוקי המלך וכו') – שם נוגעת הנהגת העם.

וזהו השייכות בין ביאור אאמו"ר לפירוש הצמח־צדק (שתיבת אלול היא צירוף „לא“ ו„לו“) – כי, בבחינת כתר דמלכות, שבה מעשי התחתונים אינם תופסים מקום, הנה „בכל צרתם לא צר“; משא"כ בדרגת דעת דמלכות, שבה יש להם תפיסת מקום, הנה „בכל צרתם לו צר“.

ד. וב' אופני העבודה בחודש אלול

רומזות על ב' הבחינות העיקריות דמלכות¹¹: האל"ף – כתר דמלכות, והוא"ו – דעת דמלכות;

וב' אותיות ל' מורות על שלשים המעלות ש„המלכות נקנית“¹² בהן, וכיון שענין זה ש„המלכות נקנית בשלשים מעלות“¹² – ההמשכה העליונה הנמשכת במלכות – צריך להיות בב' הבחינות הנ"ל דמלכות, על כן באה למ"ד הן אחר האל"ף והן אחר הוא"ו.

ושייכות ענין זה לחודש אלול: חורבן הבית שבחודש אב פגע (בעיקר) בספירת המלכות, ובימי הרצון דחודש אלול (הבא תיכף לאחר חודש אב) מתחיל בנין המלכות.

ג. ויש לומר שהקשר בין פירוש אאמו"ר לפירוש הצמח־צדק הוא [לא רק בזה שבשניהם מורה האל"ף על הכתר שלמעלה מהשתלשלות, והוא"ו על המשכה בפנימיות (ז"א (כפירוש

ביאור השייכות של פירוש תיבת „או"ו* לספירת המלכות.

11 ההכרח שגם האותיות דתיבת „או"ו שייכות למלכות (ולא רק מצד פירוש התיבה, כבהערה הקודמת) – יש לומר, כי מכיון שפירוש כללות התיבה בא ע"י צירוף אותיות אלו, עכצ"ל שגם האותיות של התיבה יש להן שייכות לתוכן התיבה; ובענינו: אם האותיות א"ו לא הן להן שייכות למלכות, ה' משתנה גם הפירוש דתיבת „או“.

12 אבות פ"ו מ"ה (לגירסת אדה"ז – מ"ו).

13 לקו"ת ואתחנן ו, ריש ע"ד ואילך (וש"ג).

14 לקולוי"צ שם ע' תח.

15 בחיי וישב לה, ל. כד הקמח ע' ר"ה (ב).

ס' החיים ס' גאולה וישועה פ"ב. עמק המלך שער שעשועי המלך רפ"א. שער היחוד והאמונה רפ"ז. – וראה פדר"א פ"ג.

* בהגהת הרח"ו (לוהר שם) ונאו"א (א, מה) – דאו גימטריא ד', היא נוקבא (ספירה ה)שביעית. אבל ביאור זה אינו מספיק, כי „למה מספר הז' הוא באותיות א"ו דוקא. ולא באות ד' הרומז ג"כ על מלכות. או באותיות אחרות שיעלה מספרם ד" (לקולוי"צ שם).

ד. וכיון ש„אלול“ הוא תיבה אחת, הרי מובן, שה„לא“ וה„לו“ דאלול (אינם ענינים נפרדים, אלא) הם באופן של חיבור, וכלשון הצמח־צדק⁶, ש„באלול מתחבר לו לא“.

והביאור בזה:

החשבון־צדק על השנה שעברה – „לו“ דאלול – ענינו תשובה על מעשים לא טובים ותיקונם, והסליחה והכפרה על המעשים הלא טובים נמשכת מי”ג מדות הרחמים שלמעלה מהשתלשלות – „לא“ דאלול – כי דוקא מטעם זה שאין מעשה התחתונים נוגע שם, נמשכים משם כפרה ותיקון על חטא וחסרון במעשה התחתונים ובעבודה דתורה ומצוות²¹.

וכן לאידך גיסא: „תמליכוני עליכם“ דראש השנה, המלכת בני ישראל את הקב”ה למלך, דהיינו בחינת המלכות שבה אין לעם תפיסת מקום („לא“), כנ”ל – תכליתה וכוונתה להביא לעבודה דתורה ומצוות, לשמור בשלימות את חוקי המלך („לו“).

ועי”ז פועלים שהענין ד„יבחר לנו“ שבראש השנה לא ישאר למעלה מהשתלשלות („לא“), אלא יתגלה למטה („לו“) בכתובה וחתימה טובה לשנה טובה ומתוקה לכל אחד ואחת מישראל בטוב הנראה והנגלה למטה מעשרה טפחים.

(משיחות ש”פ ראה תשל”ג)

– התיקון על השנה שעברה, וההכנה לשנה הבאה – הרי הם, בכללות, בהתאם לבי”ה ענינים הנ”ל דאלול:

עיקר¹⁶ העבודה דראש־השנה היא לפעול את ענין „תמליכוני עליכם“¹⁷ – „הכתרת“ הקב”ה, לעורר את ההתנשאות הנצמית שבה אין תפיסת מקום למעשה התחתונים, כנ”ל.

וזהו הטעם שאומרים בראש־השנה „יבחר לנו את נחלתנו גוי“¹⁸, כי הענין ד„תמליכוני“ על בני ישראל הוא (לא) מצד עבודתם בתורה ומצוותי, (אלא) מצד הבחירה החפשית דלמעלה, מפני שנשמות ישראל מושרשות בהעצמות, למעלה גם מהשרש דתורה ומצוות¹⁹ [ולכן אומר הקב”ה „להחליפם באומה אחרת איני יכול“²⁰], מבלי הבט על מעמדם ומצבם בעבודתם בתורה ומצוות], וענין זה נעשה עי”ז שבני ישראל מעוררים בעצמם את הביטול הפנימי שמצד עצם הנשמה.

אבל התיקון על השנה שעברה הוא עי”ז חשבון צדק שעושה האדם בנוגע לעבודת התורה ומצוות – כיצד קיים את חוקי המלך – וענין זה שייך לבחינת המלכות כפי שהיא בהתחברות אל העם.

16) בהבא לקמן – ראה בארוכה לקו”ש ח”ד שיחה לראש השנה. לקמן ע’ 282, 350 ואילך.

17) ר”ה טז, סע”א. לד, ב.

18) תהלים מז, ה.

19) ב”ר פ”א, ד. תדבא”ר ספ”ד.

20) פתיחתא דרות רבה ג. וראה פסחים פז,

סע”א ועוד.

21) לקו”ת אחרי כו, סע”ג. ובכ”מ.

